

Kadınlar ve Sendikalar*

Aziz ÇELİK

Birgün Gazetesi köşe yazarı

Bir 8 Mart daha geçti. Çok şey söylendi, yazıldı; her 8 Mart'ta olduğu gibi gündeme gelen konulardan biri de kadınların siyaset ve toplumsal örgütlerdeki temsili idi. Kadınların TBMM ve hükümetteki temsil çarpıklığı malum; siyasi partiler düzeyinde de kadınların temsilde ciddi çarpıklıklar yaşanıyor. Kadınların temsilde bir diğer acayıplık ise sendikalarda yaşanıyor. Sendikaların yönetim organlarında kadınlar neredeyse yok mertebesinde. 2007 yılı neredeyse bir sendikal kongreler yılı; bu kongreler yılında kadınların sendika yönetimlerindeki durumuna bir bakalım istedik.

Özellikle belirli işkolları ve sektörlerde (bankacılık, büro-ticaret ve turizm) çalışan kadın sayısında hissedilir bir artış yaşanırken, kadınların sendikal örgütlerdeki temsili bu gelişmeyle karşılaşılmayacak denli sembolik. Sendikal konfederasyonların yönetim kurullarında neredeyse hiç kadın üye yok. Türk-İş, DİSK, Hak-İş, Kamu-Sen ve Memur-Sen merkez yönetim kurullarında kadınlar temsil edilmiyor. Konfederal düzeyde tek istisnayı KESK oluşturuyor. KESK'in Genel Merkez Yönetim Kurulunda iki kadın üye bulunuyor.

Sendika yönetimleri düzeyinde de kadınlar neredeyse yok mertebesinde. Türk-İş, DİSK ve Hak-İş üyesi sendikalar içinde kadın genel başkanı olan sendika yok. Çalışma Bakanlığı'na kayıtlı 96 sendika başkanının ise sadece üçü kadın. Ancak toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkili olan sendikalar arasında kadın genel başkana sahip sendika yok. Sendikaların yönetim kurullarında da kadınların temsili son derece sembolik düzeyde: Toplam 489 yönetim kurulu üyesinin sadece 19'u kadınlardan oluşuyor. Türk-İş üyesi sendikalardan sadece Hava-İş ve Türkiye

Gazeteciler Sendikası'nda kadın yönetici var. Hava-İş'te iki, TGS'de ise bir kadın genel merkez yönetim kurulu üyesi bulunuyor. DİSK üyesi 5 sendikada 11 kadın yönetici bulunurken Hak-İş üyesi sendikaların genel merkez yönetim kurullarında hiç kadın üye bulunmuyor.

Kamu çalışanları sendikaları işçi sendikalarına göre birazcık iyi durumda. 51 kamu çalışanı sendikasının beşinin genel başkanı kadınlardan oluşurken 315 merkez yöneticisinin sadece 26'sı kadın. Üç kamu çalışanı konfederasyonu içinde sadece KESK üyesi sendikalarda kadın genel başkanlar söz konusu; Tüm Bel Sen ve Haber Sen başkanları kadın.

Kadınların temsildeki çarpıklık sadece geleneksel olarak erkeklerin ve sanayi işçilerin yoğun olduğu sektörlerle sınırlı değil. Kadın çalışanların yoğun olduğu sektör ve iş kollarında da kadınların yönetim organlarında temsili yok mertebesinde. Örneğin kadınların yoğun olduğu bankacılık iş kolundaki 35 sendikanın genel merkez yöneticilerinden sadece üçü kadın. Bu sektördeki büyük sendikalarda (Basisen, Bass gibi) kadın merkez yönetim kurulu üyesi yok. Yine ticaret ve büro işkolunda da toplu iş sözleşmesi bağtlayan sendikalarda kadın merkez yöneticisi yok.

Sendikalarda kadınların temsilde yaşanan bu çarpıklığı gidermenin yollarından biri kadın kotası uygulaması olabilir. Bu konuda ümit var bir girişimi kadın sendika üyelerinin yoğun olduğu Tek Gıda-İş Sendikası yürütüyor. Tek Gıda-İş delege seçimlerinden başlayarak merkez organlarına kadar yüzde 30 kadın kotası uygulanması için kollan sınıvı durumda. Tek Gıda-İş'in bu girişiminin diğer sendikalara da örnek olmasını dileriz.

*http://www.birgun.net/index.php?sayfa=73&view_author=94&article=9027 yazısından alıntıdır.